

Az első fecske

gépi, és 4 a talajformázásnál. Az idei tervben mégsem szerepel újabb döngölőberendezések vásárlása.

Bizony ráfogni sem lehetne a Szegedi Vasöntődére, hogy modern üzem. A héjformázástól eltekintve — mely csak az utóbbi években honosodott meg — hagyományos módszerekkel dolgoznak, öntik a különböző motorházakat, kapcsolószerkezeteket. De az, hogy a vasöntés technikája nem sokat változott ebben az üzemben, nem jelenti egyúttal a modernebb eljárásoktól való idegenkedést. Hiszen korábban sohasem használtak az öntőhomok formába döngöléséhez sem légdöngölőt, sem légalapácsot. Tavaly vásároltak mind a kettőből, s ez is, az is igen jól bevált. Nem a munkás ereje, hanem a gépé tömöríti most a mintahomokot a formaszekrénybe.

Igaz, a kisépítés első fecskéje a vasöntődében légdöngölők és légalapácsok beszerzése, úgylátszik azonban, hogy még nem hozzák meg a tavaszt. Jelenleg mind-össze 6-8 darab dolgozik a

A veszélytelen pisztoly

Külsőjében valóban hasonlít a pisztolyhoz a sűrített levegővel működő szögbelvő, mely akármilyen falba, legyen az téglából vagy vasbetonból, könnyűszerrel fúr lyukat. Alig néhány esztendeje ismerkedtek meg vele a szakemberek, s ma már a szegedi építők munkáját is segíti.

Jó parkettcsiszoló — jó parkett

Sokáig »hiánycikk« volt a Csongrád Megyei Építőipari Vállalatnál a parkettcsiszoló gép, pedig a manapság használt mozaikparketteket nem is célszerű a hagyományos módszerekkel kezelni. A jó gép — beleértve a jó csiszolópapírt is — a parkett minőségét is megjavítja. Az új házak lakói sokkal jobban meg vannak elégedve a szobák padlójával, mióta a vállalat beszerezte ezeket a gépeket. Bár még most sincs elég belőlük, éppen ezért rendkívül hasznos lenne, ha az illetékesek szorgalmaznák nagyobb mennyiségű beszerzésüket, vagy ha ez a kis mértékű gyártás miatt akadályokba ütközik, akkor annak növelését. Az ebben az ügyben eljáróknak nemcsak a szép parkettájú lakásokba lakók, hanem a gépekkel dolgozó szakmunkások is kifejeznék hálájukat.

A kisépítők

A termelés olykor még manapság is méltánytalanul lebecsült segédeszközei az úgynevezett kisépítők. Nevük nemcsak azt jelenti, hogy jobbra valóban kis méretűek, hanem egyúttal azt is, hogy általában nem közvetlenül vesznek részt a termelésben, illetve olyan termelési folyamatokat könnyítik meg, melyeket azelőtt többnyire kézzel végeztek. Alkalmazásuknak kettős célja van: egyrészt a nehéz fizikai erőfeszítést teszik feleslegessé — másrészt éppen ezáltal — termelékenyebbé, gyorsabbá válik általuk a munka.

Ma még nem sok kisépítő dolgozik a szegedi üzemekben. De ahol már kipróbálták őket, tapasztalható hasznukat, igyekeznek minél többet alkalmazni belőlük. Összeállításunk azt szándékozik érzékeltetni, hogy a kisépítés miként szolgálja a korszerű termelést, hogyan segíti a dolgozók munkáját.

A bársonyos színű irhabőr

A szőrme- és bőrpuhító szítőben működik a fényképen bemutatott úgynevezett velurozó gép, melyet az irhabőrök feldolgozásánál használnak. Ezeket a bőröket ugyanis szabás előtt vizezik és kirámazzák, mely művelet következtében elvesztik eredeti fényüket. A gyár újítójának alkotása a vizeztől színét veszített irhabőrök felületének kezelésére szolgál. A »felvelurozott« bőr puha, bársonyos fényt kap tőle.

A gép december óta dol-

gozik. Azelőtt a szűcsipar régi módszerét használták, filccel bevont erős kefékkel, kézzel velurozták az irhabőröket. Talán mondanj sem

kell, milyen nehéz munka volt. Most, miután a bőr át-szalad a gép hengerei között, máris kész, máris szép, vi-

hetik a szabászatra.

A villany-csavarhúzó

A Szegedi Bútorgyár sem használ régóta kisépeket. Mindössze másfél éve van villany meghajtású lyukfúrójuk, s alig néhány hónapja szerezték be a csavarhúzókat. Hogy ezeknek az eszközöknek a használata milyen egyszerű, s milyen gyors, azt talán még a fénykép is kellő módon érzékelteti. Pillanatok alatt helyén van a bútoralkatrészeket összetartó facsavar, s sohasem fordul elő, hogy kicsúszna a csavarfej rovátkájából.

Átszervezések az iparban

Az újságokból és más forrásokból tájékozódhat már megvünk dolgozói, hogy a Központi Bizottság nagyobb arányú iparvállalati átszervezést határozott el. Ezt a feladatot zömmel 1963-ban kell megoldani. Az átszervezés nemcsak a minisztériumi, hanem a tanácsi és szövetkezeti ipart is érinti.

Mi indokolja az ipar termelő és irányító szerveiben a minden ágazatra és szektorra kiterjedő átlakítást? Néhány mondatban a következőket lehet válaszolni erre a kérdésre. Gazdaságos ipari termelőmunka olyan korszerű nagyüzemekben lehetséges, ahol megvannak a feltételek a tömeggyártásra; ahol rendelkeznek nagyobb mennyiségű beruházási eszközökkel; ahol olyan műszaki és közgazdász kollektíva kialakulhat, amely önállóan képes nagyobb feladatok megoldására.

Milyen a helyzet ma nálunk ebben? Olyan, amely gátja a tartalékok jobb feltárásának, a gyorsabb fejlődés lehetőségének. Az ország 1200 ipari vállalata és 1400 ktsz-e hozzávetőlegesen 6600 telepen van. A megyében levő vállalatokra és szövetkezetekre átlagosan 5 telep esik. Számos vállalatnál nincsen mérnök és közgazdász. Sok egységben gyártják ugyanazokat a termékeket, de hozzátéhetjük, nagyon eltérő önköltséggel. A szétforgácsolt anyagi eszközökkel nehéz a termelőeszközök további koncentrációját megvalósítani. Gátolja ezt — többek között — az, hogy

a helyi érdeket fölé helyezik a népgazdasági érdekeknek.

Előbb is volt már átszervezés hazánkban. Három-négy évvel ezelőtt vett ez a munka nagyobb ütemet. A hazai tapasztalatok mellett hasznos külföldi tanulságaink vannak.

A mostani átszervezés első lépése a nagyobb vállalati egységek kialakítása, s ezután következik — egyes vonatkozásban azonnal, de legtöbb esetben néhány év alatt — a termelőerők nagyobb koncentrációja.

A nagyobb egységek kialakítását (tröszt, nagyvállalat) alapos elemzőmunka előzi meg. Figyelembe veszik az illetékes szervek, miként lehet a leghatékonyabb szervezetet kialakítani. Konkrétan kimutatható gazdasági eredmény nélkül nem lehet átszervezést végrehajtani. Minimálisan 3-4 millió forint évi eredményjavulást kell elérni egy-egy új vállalat kialakításánál.

Milyen fő elvek szerint alakultak és alakulnak a megyében az új ipari szervezetek? A könnyűiparban elsősorban a kooperáció csökkentésére alakították ki a Kenderfonó- és Szövő Vállalatot. A gyártás szakosítása jelentkezik abban a törekvésben, hogy létrehozzák az ország szükségletét kielégítő konyha- és irodabútor termelő nagyvállalatot. A területi elv érvényesülése is van abban, hogy szegedi házközpont alakul meg az összes kender- és lenkikészítő gyárat összefogó nagyvállalat. Az élelmiszeriparban elsősorban trösztök

létrehozására törekvesnek, ahol a jelenlegi vállalatok az önállóságukat lényegében megtartják, de az idényjelleg, a mezőgazdasággal való kapcsolatot stb. bizonyos területeken megkivánja a jelenlegi önállóságot.

Az ilyen vállalatok képesek lesznek a nagyobb szükségleteket olcsóbban kielégíteni. A közgazdászok alapos számításai alapján kell dönteni, hogyan haladjanak majd tovább a termelés különböző problémái megoldásában. Már előre látni lehet, hogy nincs szükség ennyi téglagyárra, kendergyárra az országnak. Néhány termék gyártását át kell adni más üzemeknek. Cserélni kell üzemek között a gépeket, sőt az új helyzetben — különösen bővítések esetén — üzemen belüli átrendezések is szükségesek. Új tervezési, üzemszervezési, ellenőrzési stb. módszerek kellenek, vagy legalábbis egységesíteni kell valamelyest az összevont vállalatoknál.

Ezekben a kérdésekben sem szabad sablont alkalmazni. Ahány egység, annyi probléma. Egy jellemző példát erre. A vállalati önállóság csökkenése szükségszerűen bekövetkezik, ha nagyvállalat alakul. De hiba volna, ha a kendergyárak, vagy téglagyárak esetében az eddigi jogkört csökkentenék. Ellenkezőleg — növelni kell azt. Elképzelhetetlen, hogy 3-400 kilométerre levő kisebb telepek eddigi önállóságát csorbítsák.

Az egyik leglényegesebb feladat az átszervezés során, hogy szót értsünk